ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobkyně: **M. R.**, zastoupené JUDr. Danielem Novotným, Ph. D., advokátem se sídlem Valdštejnovo náměstí 76, Jičín, proti žalovaným: **1) Katastrální úřad pro Středočeský kraj**, se sídlem Pod sídlištěm 9/1800, Praha 8, **2) Katastrální úřad pro Středočeský Kraj, katastrální pracoviště Nymburk**, se sídlem Palackého třída 54/255, Nymburk, o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2012, č. j. 45 A 48/2012-17,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobkyně se ve své žalobě podané krajskému soudu domáhala ochrany před nezákonným zásahem žalovaných, který spatřovala v neprovedení záznamu v katastru nemovitostí za účelem zápisu poznámky, že rozsudek ze dne 30. 11. 2006, čj. 8C 1278/2000 - 111 není v právní moci a že u Okresního soudu v Nymburce byla podána žaloba o vypořádání společného jmění manželů, vedená pod sp. zn. 8C 1278/2000,

přičemž toto řízení stále probíhá. Zároveň žalobkyně tvrdila, že k zásahu došlo dne 20. 4. 2012, kdy jí byla doručena písemnost žalovaného 1) ze dne 20. 3. 2012, čj. KÚ-1385/2012-200-1010; tou žalovaný 1) nevyhověl její stížnosti na postup žalovaného 2) spočívající v neprovedení předmětného záznamu v katastru nemovitostí.

[2] Skutkové okolnosti týkající se tvrzeného nezákonného zásahu byly podle žalobkyně následující. Dne 22. 6. 2009 zaslal Okresní soud v Nymburce žalovanému 2) nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 2110/2007 (dále jen „nález Ústavního soudu“) s tím, že rozsudek čj. 8C 1278/2000 - 111 není v právní moci a že řízení o vypořádání společného jmění manželů stále probíhá u Okresního soudu v Nymburce pod stejnou spisovou značkou. Následně žalovaný 2) zahájil záznamové řízení čj. Z-9839/2009 o zápisu poznámky do katastru nemovitostí obsahující uvedené skutečnosti. V této souvislosti žalovaný 2) dne 24. 7. 2009 zaslal žalobkyni žádost o vrácení listiny – nálezu Ústavního soudu, která jí měla být údajně omylem zaslána dne 17. 7. 2009. Žalobkyně však nález Ústavního soudu od žalovaného 2) neobdržela, a proto nemohla této žádosti vyhovět. Ve dnech 3. 2. 2012 a 10. 2. 2012 žalobkyně požadovala u žalovaného 2) provedení zápisu předmětné poznámky do katastru nemovitostí, což jí však bylo odmítnuto. Proto dne 20. 2. 2012 podala žalobkyně stížnost k žalovanému 1) na postup žalovaného 2) a žádost o přezkum jeho postupu v předmětném záznamovém řízení. Žalovaný 1) přípisem ze dne 20. 3. 2012 stížnosti žalobkyně nevyhověl.

[3] Krajský soud v záhlaví specifikovaným rozsudkem žalobu v souladu s § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s. odmítl z důvodu její opožděnosti.

II. Shrnutí odůvodnění napadeného rozsudku

[4] Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku zabýval zejména otázkou včasnosti podané žaloby. Shrnul, že podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu podána do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce o tomto zásahu dozvěděl (subjektivní lhůta), nejpozději však do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo (objektivní lhůta). Soud dále uvedl, že subjektivní lhůta je podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, čj. 5 Aps 5/2010 – 293, č. 2386/2011 Sb. NSS dána okamžikem, kdy se žalobce dozvěděl o skutečnostech, v nichž spatřuje nezákonný zásah. Rozhodující je přitom znalost žalobce o skutkových okolnostech, z nichž vyplývá konání či nekonání správního orgánu, v němž je spatřován nezákonný zásah.

[5] Podle soudu se žalobkyně poprvé o nezákonném zásahu, který spatřuje v nezapsání záznamu o výše specifikovaných skutečnostech do katastru nemovitostí, dozvěděla z přípisu žalovaného 2) ze dne 24. 7. 2009, ve kterém ji žalovaný 1) žádal o vrácení listiny – nálezu ústavního soudu, na základě kterého měla být zapsána předmětná poznámka. Soud přitom dotázáním žalovaného 2) zjistit, že tento přípis byl žalobkyni doručen dne 6. 8. 2009.

[6] Soud uzavřel, že pokud žalobkyně spatřuje nezákonný zásah v nezapsání předmětného záznamu do katastru nemovitostí, je třeba lhůtu pro podání žaloby počítat ode dne 6. 8. 2009, neboť tehdy se z přípisu žalovaného 2) opravdu poprvé dozvěděla o

nezapsání požadovaného záznamu do katastru nemovitostí. Proto soud nesouhlasil s tvrzením žalobkyně, že k zásahu došlo dne 20. 4. 2012 doručením vyrozumění o vyřízení stížnosti žalovaného 1), a že tedy byla subjektivní lhůta pro podání žaloby zachována. Subjektivní lhůta podle soudu uplynula nejpozději začátkem 6. 10. 2009 a objektivní lhůta nejpozději začátkem 6. 10. 2011.

III. Shrnutí argumentů kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[7] Proti rozsudku krajského soudu brojila žalobkyně (stěžovatelka) kasační stížností, ve které se domáhala zrušení napadeného rozsudku z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s.

[8] Stěžejní kasační námitka stěžovatelky spočívala v tom, že počátek běhu subjektivní lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem byl spjat s datem 20. 4. 2012, kdy stěžovatelka získala zamítavou odpověď žalovaného 1) na stížnost proti postupu žalovaného 2).

[9] Podle stěžovatelky krajský soud nesprávně aplikoval závěry plynoucí ze zmiňovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 5 Aps 5/2010 - 293. Stěžovatelka přitom zopakovala, že pro počátek běhu subjektivní lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem je rozhodný okamžik, kdy se žalobce o tomto zásahu dozvěděl. Naopak není pro běh této lhůty podstatný okamžik, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu splňuje veškeré znaky nezákonného zásahu.

[10] Stěžovatelka uvedla, že výzvu k vrácení nálezu Ústavního soudu obsaženou v přípisu žalovaného 2) ze dne 24. 7. 2009 nelze považovat za nečinnost správního orgánu nebo za zásah do práv žalobkyně neprovedením poznámky záznamem do katastru nemovitostí. Naopak je z tohoto přípisu zřejmé, že žalovaný 2) sám v tuto dobu konal s cílem zápis provést.

[11] Dále stěžovatelka argumentovala, že neměla možnost podat žalobu před tím, než ve smyslu § 85 s. ř. s. využila jiné prostředky nápravy, které jí umožňuje správní řád. Do té doby proto nemohla subjektivní lhůta pro podání žaloby začít běžet.

[12] Žalovaní se ke kasační stížnosti nevyjádřili.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[13] Kasační stížnost není důvodná.

[14] Nevyšší správní soud se v odůvodnění tohoto rozsudku zaměřil zejména na otázku včasnosti žaloby stěžovatelky a s tím související otázku počátku běhu lhůt pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.

[15] Nezákonný zásah ze strany správních orgánů spatřovala stěžovatelka v tom, že nebyl proveden záznam v katastru nemovitostí za účelem zápisu poznámky, že rozsudek ze dne 30. 11. 2006, čj. 8C 1278/2000 - 111 není v právní moci a že u Okresního soudu v Nymburce byla podána žaloba o vypořádání společného jmění manželů, vedená pod sp. zn. 8C 1278/2000, přičemž toto řízení stále probíhá. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že nezapsání poznámky do katastru nemovitostí bylo již v judikatuře zdejšího soudu uznáno jako možný nezákonný zásah ze strany správního orgánu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2010, čj. 7 Aps 3/2008 - 98, č. 2206/2011 Sb. NSS, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2012, čj. 4 Aps 4/2011 - 21).

[16] Podle § 84 odst. 1 s. ř. s. musí být žaloba podána „*do dvou měsíců ode dne, kdy se žalobce dozvěděl o nezákonném zásahu. Nejpozději lze žalobu podat do dvou let od okamžiku, kdy k němu došlo*." Z citovaného ustanovení vyplývá, že subjektivní dvouměsíční lhůta k podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu je vždy vázána na vědomost žalobce o nezákonném zásahu (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2005, čj. 2 Afs 144/2004 – 110, č. 735/2006 Sb. NSS). Soud se proto musel zabývat otázkou, kdy se stěžovatelka dozvěděla o nezákonném zásahu ze strany žalovaných, tedy o nezapsání předmětné poznámky do katastru nemovitostí.

[17] Z kasační stížnosti a ze soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žalovaný 2) v rámci záznamového řízení sp. zn. Z-9839/2009 zaslal žalobkyni přípis, ve kterém ji vyzval k vrácení omylem zaslané listiny – nálezu Ústavního soudu z toho důvodu, aby mohl vyznačit poznámku podle § 9 písm. b) zákona č. 265/1992 Sb., o zápisech vlastnických a jiných věcných práv k nemovitostem, ohledně probíhajícího soudního řízení do evidence operátu katastru nemovitostí. Podle informací poskytnutých žalovaným 2) byl tento přípis stěžovatelce doručen dne 6. 8. 2009. Nejvyšší správní soud má na základě uvedeného za prokázané, že stěžovatelka se již dne 6. 8. 2009 dozvěděla o skutečnosti, že požadovaná poznámka nebyla zapsána do evidence operátu katastru nemovitostí, neboť žalovaný 2) u sebe neměl nález Ústavního soudu. Podle dostupných informací stěžovatelka na uvedený přípis nijak nereagovala a stejně tak žalovaný 2) zůstal nečinný a požadovanou poznámku nezapsal. Stěžovatelka začala být ve věci opět aktivní až v únoru roku 2012, kdy 3. 2. 2012 a následně také 10. 2. 2012 u žalovaného 2) požadovala zapsání předmětné poznámky, což jí bylo odmítnuto. Zamítavou odpověď dostala stěžovatelka také od žalovaného 1) ve věci vyřízení své stížnosti směřující proti postupu žalovaného 2), která jí byla doručena dne 20. 4. 2012.

[18] Na základě zjištění těchto skutkových okolností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že poprvé se stěžovatelka dozvěděla o tom, že předmětná poznámka nebyla zapsána do katastru nemovitostí dne 6. 8. 2009, kdy jí byl doručen přípis žalovaného 2), ve kterém byla informována, že poznámka bude zapsána, až bude mít žalovaný 2) k dispozici nález Ústavního soudu. Proto Nejvyšší správní soud přisvědčuje závěru krajského soudu, že subjektivní lhůta pro podání žaloby na ochranu proti nezákonnému zásahu za těchto okolností uplynula 6. 10. 2009. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud zamítá kasační námitku, že nezákonný zásah, který stěžovatelka jasně specifikovala jako neprovedení

zápisu předmětné poznámky do katastru nemovitostí, jí byl způsoben dne 20. 4. 2012, tedy až doručením zamítavé odpovědi žalovaného 1) na její stížnost proti postupu žalovaného 2).

[19] Nejvyšší správní soud dále dává za pravdu krajskému soudu v tom, že stěžovatelce marně uplynula i objektivní dvouletá lhůta pro podání žaloby podle § 84 odst. 1 s. ř. s. Ta totiž počala běžet již okamžikem, kdy k nezákonnému zásahu došlo. Její začátek tedy nemůže připadat na pozdější datum než 6. 8. 2010, kdy se stěžovatelka o tomto nezákonném zásahu dozvěděla. Proto je nepochybné, že pokud stěžovatelka podala žalobu dne 19. 6. 2012, nebyla dodržena ani objektivní lhůta pro podání této žaloby.

[20] V rámci další kasační námitky stěžovatelka uvedla, že krajský soud nesprávně vyložil rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 5 Aps 5/2010 – 293 zabývající se během subjektivní lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem. Nevysvětlila však, jakým způsobem by měl být podle jejího názoru vyložen. Ze zmiňovaného rozsudku vyplývá, že pro počátek běhu dvouměsíční subjektivní lhůty pro podání žaloby je rozhodný okamžik, kdy se žalobce o tvrzeném nezákonném zásahu dozvěděl. Naopak není rozhodná doba, kdy žalobce nabyl přesvědčení, že tento úkon nebo nečinnost správního orgánu naplňuje veškeré znaky nezákonného zásahu. Nejvyšší správní soud, na rozdíl od stěžovatelky, shledává, že krajský soud postupoval zcela v souladu se závěry uvedeného rozsudku, pokud jako rozhodný okamžik pro počátek běhu subjektivní lhůty stanovil den 6. 8. 2009, tedy den, kdy se stěžovatelka poprvé dozvěděla o nezapsání předmětné poznámky do katastru nemovitostí. Z tohoto důvodu Nejvyšší správní soud tuto kasační námitku zamítá jako nedůvodnou.

[21] Nejvyšší správní soud považuje za nedůvodnou také další kasační námitku spočívající v tom, že výzvu k vrácení nálezu Ústavního soudu obsaženou v přípisu žalovaného 2) ze dne 24. 7. 2009 nelze považovat za nečinnost správního orgánu nebo zásah do práv stěžovatelky neprovedením poznámky záznamem do katastru nemovitostí. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že ani krajský soud nevycházel z toho, že by uvedený přípis představoval nečinnost či zásah správního orgánu. Jak bylo výše vysvětleno, tento přípis krajský soud správně považoval za prostředek, díky němuž se stěžovatelka o nečinnosti či nezákonném zásahu správního orgánu dozvěděla, a proto správně vázal počátek běhu subjektivní lhůty na okamžik jeho doručení stěžovatelce.

[22] Dále stěžovatelka uvedla, že nemohla podat žalobu dříve než po využití jiného prostředku nápravy, který jí poskytuje správní řád. Podle stěžovatelky tak nemohla začít subjektivní lhůta pro podání žaloby běžet dříve než po 20. 4. 2012, kdy obdržela zamítavou odpověď na svoji stížnost od žalovaného 1). Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud jako nepřípustnou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť ji stěžovatelka vznesla poprvé až ve své kasační stížnosti, ačkoliv ji mohla uplatnit již v řízení před krajským soudem.

[23] Nadto v této věci soud uvádí, že podle § 85 s. ř. s. je žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu ze strany správního orgánu nepřípustná, lze-li se nápravy domáhat jinými právními prostředky. Nepřípustností žaloby podle tohoto ustanovení se zdejší soud zabýval například ve svém rozsudku ze dne 17. 12. 2010, čj. 4 Aps 2/2010 - 44, č. 2339/2011 Sb. NSS, ve kterém uvedl, že „*§ 85 s. ř. s. jako podmínku přípustnosti žaloby na ochranu před*

nezákonným zásahem nevyžaduje předchozí vyčerpání řádných opravných prostředků, ale toliko nemožnost domáhat se ochrany nebo nápravy jinými právními prostředky. V tomto případě je proto třeba zkoumat, zda právní úprava v tom kterém případě prostředky ochrany před nezákonným zásahem připouští či nikoliv". Dále zde soud uvedl, že institut stížnosti, jako prostředek nápravy podle § 175 správního řádu má „*nedostatečný ochranný a nápravný účel, který má na mysli § 85 s. ř. s. Považovat za těchto podmínek využití stížnosti za nezbytnou podmínku přípustnosti žaloby podle § 85 s. ř. s. by tak mohlo vést k nežádoucímu odepření soudní ochrany a kontroly. Pominout pak nelze ani inkompatibilitu § 175 správního řádu se soudním řádem správním, zejména pak s jeho § 84 odst. 1, který stanovuje subjektivní dvouměsíční lhůtu pro podání žaloby. V komparaci se lhůtou pro vyřízení stížnosti by totiž mohla nastat situace, že v důsledku podaní stížnosti, která navíc vlivem § 175 odst. 5 správního řádu nemusí být vyřízena ve lhůtě do 60 dnů, ale ve lhůtě delší, by došlo ke zmeškání subjektivní lhůty pro podání žaloby na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu.* [...] *Jestliže* [...] *zvláštní zákon právní prostředek takové povahy neobsahuje, pak tímto prostředkem nemůže být ani stížnost podle § 175 správního řádu.*"

[24] Ve věcech záznamu do katastru nemovitostí neexistují žádné právní prostředky ve smyslu § 85 s. ř. s. (viz. výše zmiňované usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu čj. 7 Aps 3/2008 – 98) a v souladu s výše uvedenými závěry za takový prostředek nelze považovat ani stížnost stěžovatelky k žalovanému 1). Proto Nejvyšší správní soud konstatuje, že v posuzovaném případě nebylo pro běh subjektivní lhůty rozhodné, kdy byla odpověď na uvedenou stížnost doručena stěžovatelce.

[25] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud správně a v souladu se zákonem posoudil žalobu stěžovatelky jako opožděnou, neboť tato žaloba byla podána po marném uplynutí jak dvouměsíční subjektivní lhůty, tak dvouleté lhůty objektivní ve smyslu § 84 odst. 1 s. ř. s.

V. Závěr a náklady řízení o kasační stížnosti

[26] Nejvyšší správní soud tedy shledal námitky stěžovatelky nedůvodnými. Jelikož v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí kasační soud přihlížet z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[27] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 za použití § 120 s. ř. s. Žalobkyně nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch, žalovaným správním orgánům, kterým by jinak jakožto úspěšným účastníkům řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jejich běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. prosince 2012

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu